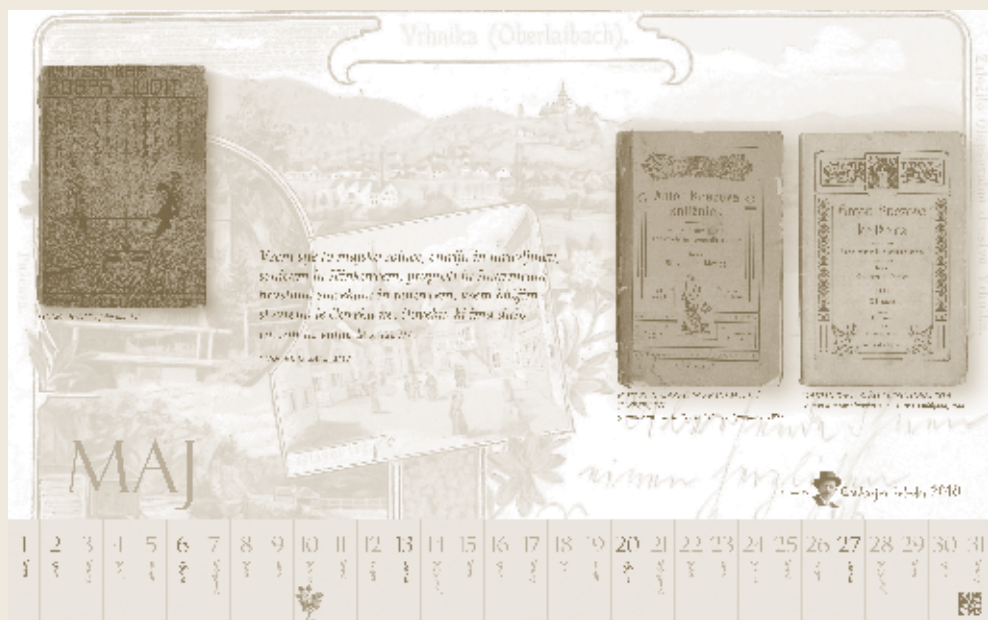

CANKARJEV KOLEDAR 2018

V Cankarjevi knjižnici Vrhnika smo v sodelovanju z Zavodom Ivana Cankarja in podporo Občine Vrhnika izdali Cankarjev koledar 2018. Predstavitev koledarja, ki je bila 14. novembra 2017 v Cankarjevem domu na Vrhniki, je bila uvodna prireditev v Cankarjevo leto 2018.

Pri zasnovi smo se zgledovali po koledarju stoletnice Jelovškove Vrhnikе oblikovalke Ede Šteblaj, ki ga je izdal Cankarjev dom Vrhnika v sodelovanju z Muzejskim društvom Vrhnika leta 2004. Umetelno oblikovan kovinski nosilec listov daje koledarju poseben pečat.

S koledarjem smo se želeli v prvi vrsti pokloniti veličastnemu delu našega znamenitega rojaka, zato so na listih predstavljeni Cankarjevi prvotiski. Sledijo si kronološko, po trije na stran. Večina jih je v knjižni obliki izšla že v času pisateljevega življenja. Vsi predstavljeni prvotiski so iz domoznanske zbirke Cankarjeve knjižnice Vrhnika, shranjeni v zaščitnih mapah in razstavljeni v vitrini domoznanske sobe.

Za ozadje smo uporabili stare razglednice Vrhnikе. Izbrali smo tiste, ki so bile natisnjene v času Cankarjevega življenja. Na ta način smo želeli predstaviti Vrhniko, kakršno je poznal tudi sam pisatelj. Pri izbiri je bila posebna pozornost namenjena tudi letnemu času posameznega motiva. Dodatna vsebina na koledarskem listu je krajši odlomek iz Cankarjevih del, ki je prav tako vezan na letni čas oziroma mesec. Koledar je poseben in večer zaradi ponovljenega tiska motiva razglednice na hrbtni strani – tokrat brez knjig, ki bi ga zakrivala, v intenzivnejših barvah in s krajšo razlago prizora.

S pomočjo QR kod je omogočen dostop do spletne strani Cankarjeve knjižnice Vrhnika, kjer smo zbrali dodatne zanimivosti v zvezi s prvotiski in časom, v katerem je Cankar dela ustvarjal. Nova spletna stran je dostopna od 11. decembra 2017 dalje. To je 99. obletnica Cankarjeve smrti in hkrati tudi uradni datum izdaje koledarja.

Koledar je oblikovala Urška Grm iz Cankarjeve knjižnice Vrhnika. V delovni skupini, ki je ustvarjala koledar v poletnih mesecih leta 2017, so bili tudi Sonja Žakelj, Boštjan Koprivec, Tatjana Oblak Milčinski, Katja Gotvajn, Jelena Cvetković, Tina Korošec in Nataša Oblak Japelj. Uvodni pozdrav in razmišljanje o Cankarjevem letu je prispeval župan občine Vrhnika Stojan Jakin.

Koledar smo izdali z željo, da bo pri ljudeh dobro sprejet in očitno nam je uspelo. Verjetno marsikateri od tisoč izdanih koledarjev še vedno krasi stene domov, šol, knjižnic, pisarn in drugih prostorov v domovini in v zamejstvu. Ob ogledu in prebiranju tekstov ljudje spoznavajo nove zanimivosti v zvezi s Cankarjem, njegovim delom in Vrhniko, hkrati pa jih spodbuja k prebiranju neprecenljivega napisanega bogastva, ki nam ga je zapustil. Barbara Kuzmič je Cankarjev koledar predstavila tudi na spletnem portalu Kamra.

http://www.ckv.si/Koledar_2018/

Prišli smo do še enega leta, ki ni čisto navadno leto (če takšna leta sploh obstajajo), do leta, ki ga obeležujemo kot stoletnico smrti enega največjih Vrhničanov, pesnika, dramatika in pisatelja Ivana Cankarja. Človeka, ki je močno zaznamoval slovenski literarni in v času svojega življenja tudi tedanji politični prostor. Njegovi liki, ki so vzeti iz tedanjega življenja in ki prikazujejo značilne »junake« tistega časa, so še danes aktualni in podobne ljudi srečujemo še danes. Še dandanes srečujemo idejo njegovih Hlapcev pri tistih, ki zaradi političnih interesov menjajo stranke in so v boju za oblast pripravljeni sklepati zaveznitva tudi s političnimi opcijami, proti katerim so se včasih borili.

Še vedno srečujemo Francke iz njegovega romana Na klancu, ki obupano tečejo za vozom, sodobne hlapce Jerneje, ki so v poplavi novodobnih Jožefov Kantorjev razočarani, ponižani in odrinjeni na rob. Pa vendar je tudi danes, tako kot pred več kot sto leti, prisotna pozitivna misel in veselejše razpoloženje, tu pa si moramo pomagati tudi sami. In ravno ta koledar je eno izmed orodij, ki nam pri tem lahko pomaga. Ob pogledu nanj se lahko zamislimo tudi v smeri, kako lahko sami izboljšamo življenje sebi in ljudem okoli nas.

Župan Občine Vrhnika
Stojan Jakin

Pogled na Vrhniko s pobočja Svete Trojice proti Krimu v zimskem času. Spredaj zasnežene skromne hiše na Klancu, pod njimi stavbe premožnejših tržanov.

IS 7992522

ZA NARODOV BLAGOR, Ljubljana, 1903

KNJIGA ZA LAHKOSELSKE LJUDI, Ljubljana, 1901

EROTIKA, Ljubljana, 1902

Oj ljubček, dolgo je že tega
kar bil si zadnjikrat pri nas ...
To ni nič čudno, draga moja:
tako hudo je zunaj mraz –

tako hudo je mraz tam zunaj,
da nisem mogel od peči;
pa ljubica, zato ne misli,
da moje srce gorko ni.

EROTIKA, CIKEL IZ LEPIH ČASOV

FEBRUAR

Carstven koledar 2016

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda

Levo: ob Kmetški posojilnici, zgrajeni v letih 1903-05, stoji Ljudska šola, v kateri se je pričel redni pouk 30. januarja 1905.

Desno: na koncu trga cerkev sv. Lenarta, za njo Klanec.

ID 7978698

Pogled na Hrib z Gradiščem. V ospredju je nekdanja Oblakova žaga ob Mali Ljubljanci, ki je prenehala delovati po drugi svetovni vojni.

ID 8005322

ŽIVLJENJE IN SMRT PETRA NOVLIJANA
(Anton Knczova knjižnica, X. zv.), Ljubljana, 1903

KRİZ NA GORI (Anton Knczova knjižnica, XI. zv.), Ljubljana, 1904

HIŠA MARJE POMOČNICE, Ljubljana, 1904

Zapihal je veter, vrtovi so vztrepetali in so vzbrsteli. Od vseh strani potrkava, od vseh holmov in hribov, in ves svet je pesem. Ceste so bele in čiste, kakor umite; hiše se svetijo in se smejejo. Sonce je visoko in veliko, vse žarko nebo trepeče v njegovi luči.

MOJE ŽIVLJENJE, NA PEČI

Carl Gustav kalendar 2016

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
nadja	ponadja	torak	sreda	četrak	petak	sobota	nadja	ponadja	torak	sreda	četrak	petak	sobota	nadja	ponadja	torak	sreda	četrak	petak	sobota	nadja	ponadja	torak	sreda	četrak	petak	sobota	nadja	ponadja

Razglednica prikazuje osrednji vrhniški trg, ki ga obdajajo gostilna Mantova, Jelovškovi hiši, Hočevanjeva lekarna, cerkev sv. Lenarta, Mullayeva hiša, *sodnija* in trgovina Malavašič. Vsako prvo sredo po veliki noči je bil nekoč pred sv. Lenartom sejem za Vrhničane in okoličane.

ID 8090314

Razglednica, ki jo krasi motiv blagajane, prikazuje veduto Vrhniko s preloma 19. stoletja. Na cesti čez *Pule* iz Verda proti Vrhniki so upodobljeni pešci in kočija, dobro je vidna Lenarčičeva tovarna harmonijev in upognjenega pohištva na Lošci. Na manjših sličicah so *Puščava* s kapelico sv. Antona v Močilniku, glavni trg s cerkvijo sv. Lenarta, izvir Ljubljanice z žagami v Retovju.

ID 17114167

Panoramski pogled na vrhniški Breg v začetku 20. stoletja. Iz pozidave izstopa velika Ljudska šola, zraven zvonik cerkve sv. Lenarta, nad njim hrib s cerkvijo sv. Trojice. Spredaj desno prve hiše Janezove vasi v Verdu, v ozadju pa se vidi tudi del vasi Stara Vrhnika.

ID 8004290

Razglednica prikazuje Breg okrog leta 1900. Prvotni leseni most nad *enajsto šolo* so po zaslugi tovarnarja Franca Kotnika iz Verda leta 1888 zamenjali z litoželeznim in ga v čast 40-letne vladavine Franca Jožefa poimenovali po cesarju.

IS 8090058

Vsem graditeljem hiš v začetku 20. stoletja ob cesti z Vrhnike v Verd je bilo ime Janez. Od tod ime današnjemu strnjenemu naselju individualnih stanovanjskih in vrstnih hiš – Janezova vas.

ID 8083402

Dali so me v šolo, v ono pusto, srepogledno, od vseh strani zadelano, kjer ni sončnega, belega proda, ne razbitih loncev, ne luknjastih ponev, ne pipcev brez ročnika in kapeljnov še celo ne.

MOJE ŽIVLJENJE, II

BELA KRIZANTEMA, Ljubljana, 1910

HLAPCI, Ljubljana, 1910

VOLJA IN MOČ, Ljubljana, 1911

SEPTEMBER

Gregorijanski koledar 2016

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
nedelja	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja	ponedeljek	torjek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja

Zgoraj, na levi strani cerkve sv. Pavla, vidimo staro šolo, ki jo je Cankar obiskoval od leta 1882 pa do svojega odhoda na realko v Ljubljano leta 1888. Spodnja fotografija prikazuje Breg z mogočno novo šolo, zgrajeno leta 1904.

ID 8094410

Razglednica prikazuje Vrhniko okrog leta 1900. V ospredju so obdelana polja in travniki na Gradišču.

ID 8091082

Prizor iz Močilnika okrog leta 1910. Vodni tok za pogon žage so povečali tako, da so reko zaježili, vodo pa speljali po rakah.

ID 8068042

Razglednica prikazuje dva motiva z vrhniškega Brega. Zgoraj hotel Pri črnem orlu, ki ga je leta 1850 zgradil veleposestnik Jožef Kotnik. V pritličju sta bili gostilna in kavarna, v prvem nadstropju pa je leta 1876 dobila svoj prostor čitalnica, katere soustanovitelj je bil Cankarjev oče. Spodaj tipičen pogled na vrhniški trg, obkrožen z mogočnimi stavbami.

ID 8094922